

ישיבת הקיבוץ הדתי - עין צורים

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

סנהדרין פרק שלישי - דף מספר 11

בס"ד, י"ז באדר ראשון תש"ס.

הכרזה ופסולים שונים לעדות

א. הכרזה

1. סנהדרין כו: "וא"ר אבהו... מי בעינן הכרזה". מה פירוש "בכולן"?
2. שים לב לסדר הדורות של האמוראים בסוגייה. לפי זה ולאור הבנת הביטוי "כולן" הבהר את השתלשלות הדיון (להרחבה - סבתו עמ' 82).
3. רמב"ם הל' עדות פ"א ה"ו.
4. נקודות לעיון:
 - מה מטרת הכרזה - לפסול או להודיע?
 - היכן מכריזים?
 - מה יסוד ההבדל בין גזלן דאורייתא ובין גזלן דרבנן?

ב. פסולים שונים לעדות

1. כו: "סימן דב"ר... קא עבדי לן רבנן". בכל הסוגייה שים לב לשמות הדוברים ולזמנם.
2. "אוכלי דבר אחר":
 - רש"י ד"ה אוכלי דבר אחר; תד"ה אוכלי דבר אחר; רמב"ם עדות פ"א ה"ה.
 - מהו הפירוש הפשוט שתוס' הציעו? אלו קשיים הטרידו אותם? האם מודעות לזמן המימרה תסייע לתרץ את תמיהותיהם?
 - תוספתא כפשוטה גיטין עמ' 872; כתובות סה: "מאי אוכלת... לא פעלתי און".
 - שים לב להבדל היסודי בין רש"י ובין הרמב"ם בביאור גדר הפסול.
3. "החשוד על העריות":
 - על נוסח הסוגייה ראה אצל סבתו עמ' 84.
 - לביאור המונח חשוד ולביאור מח' האמוראים ראה:
 - * רש"י ד"ה כשר וד"ה ארבעין בכתפיה
 - * תד"ה החשוד על העריות
 - * רי"ף, ה: ברב אלפס, "א"ר נחמן... כרב ששת באיסורי", ובמאור הגדול ובמלחמת השם (להרחבה - ראב"ד בכתוב שם עמ' קצד).
 - * להרחבה - חידושי הר"ן ד"ה אמר רב נחמן.
 - סכס:
 - * מתוך פירושי הראשונים יכולת לעמוד על הקושי לבאר סוגייה זו לאור מושגי פסול מהסוגייה כזו. העמד את זמנם של הסוגיות וממילא את פרשנותם הראשונית
 - * מהו הפירוש הפשוט ל"חשוד"?
4. גנב ניסן וגנב תשרי - מדוע הוא כשר לעדות?
 - רש"י ד"ה באריסא וד"ה ודבר שנגמרה מלאכתו (להרחבה - סבתו עמ' 85).
 - רמב"ם עדות פ"י ה"ה (להרחבה - יד רמה ד"ה אמר רב נחמן).
5. הנהו קבוראי - על נוסח הסוגייה ראה אצל סבתו עמ' 84-85.

ג. מידת הזדון הפוסלת

1. גנב ניסן ותשרי להסבר רש"י.
2. הנהו קבוראי.
3. תד"ה החשוד על יצרו תוקפו ונוסחאות הגורסות 'יצרו תוקפו'.
4. כד: תד"ה ואלו
5. להלן כז. מח' אביי ורבא לנוסח הראב"ן (יידון שם).
6. רמב"ם עדות פ"ב ה"א.

ישיבת הקיבוץ הדתי - עין צורים

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

סנהדרין פרק שלישי - דף מספר 11

בס"ד, י"ז באדר ראשון תש"ס.

7. להרחבה על רקע הנ"ל - קידושין מ: "כל שאינו... כיש אומרים", וברש"י ד"ה ופסול לעדות ובתד"ה ויש אומרים; אוצר הגאונים סנה' סימן תו; רמב"ם עדות פ"ט ה"א ופי"א הל' א'-ה'.